

Strategier för minskade koldioxidutsläpp inom energisystemet – exempel på framtidens drivmedel

Maria Grahn

Fysisk Resursteori

maria.grahn@fy.chalmers.se

CHALMERS

Chalmers University of Technology, Sweden

Energisystemet står inför tre huvudsakliga utmaningar

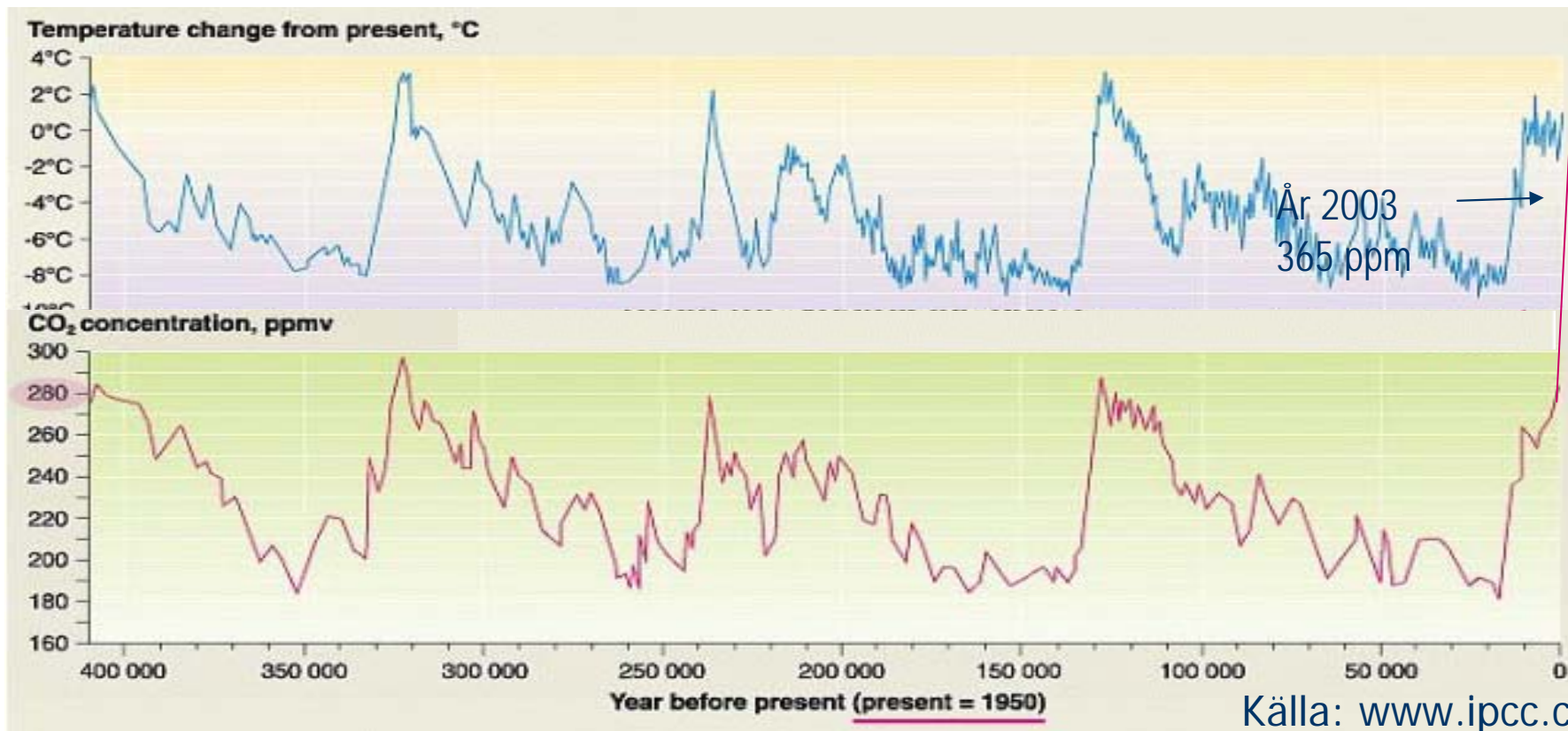
- i. Resursbasen
- ii. Energisäkerhet
- iii. Klimatpåverkan

Mängden koldioxid i atmosfären och global temperatur

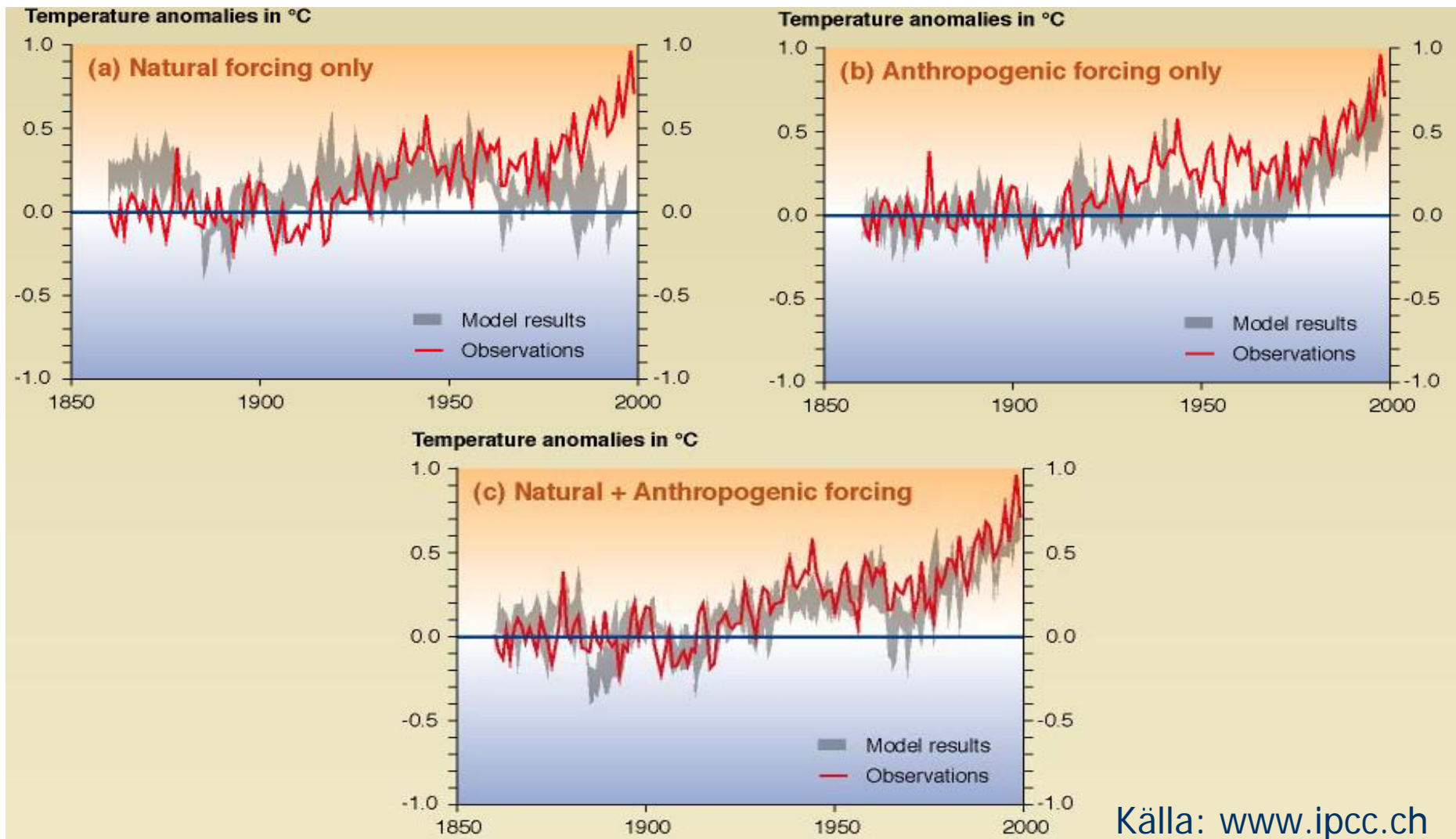
de senaste 400000 åren
från "the Vostok Ice Core"

2100 basfall c:a
700 ppm

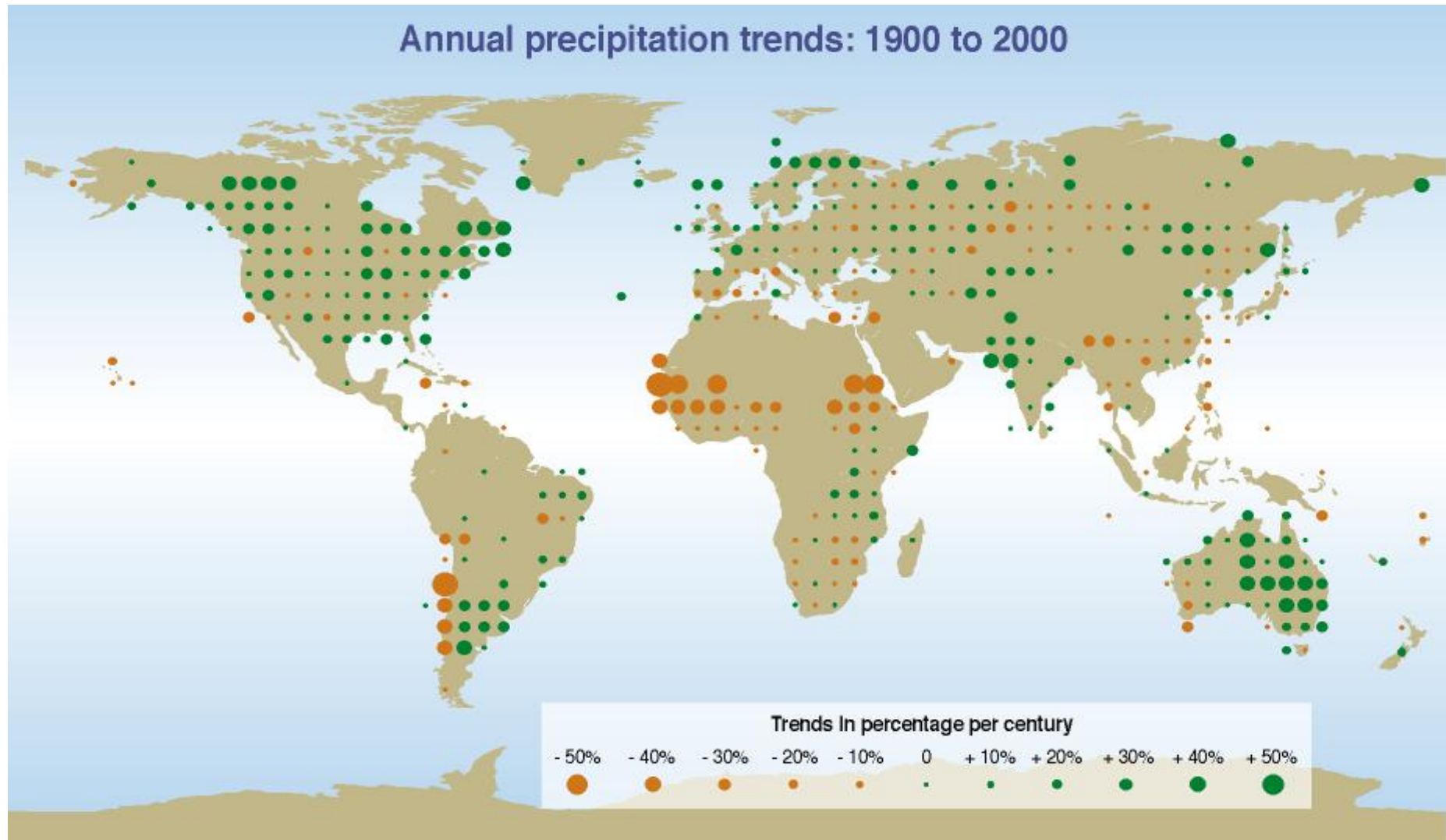
Källa: www.ipcc.ch

Jämförelse mellan klimatmodeller och verkliga termometermätningar, 1860-2000.

Källa: www.ipcc.ch

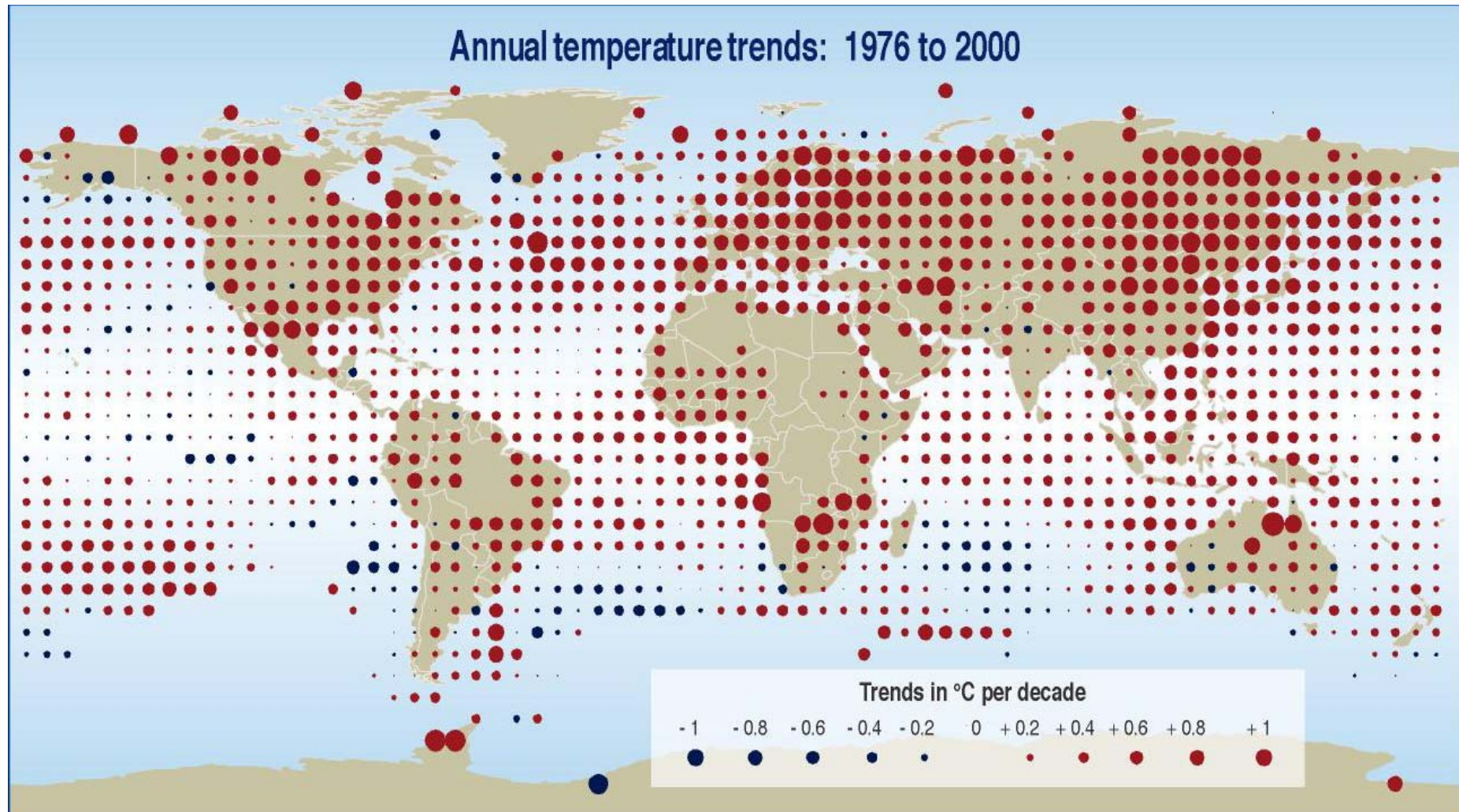
Nederbörden på jorden har förändrats

Källa: www.ipcc.ch

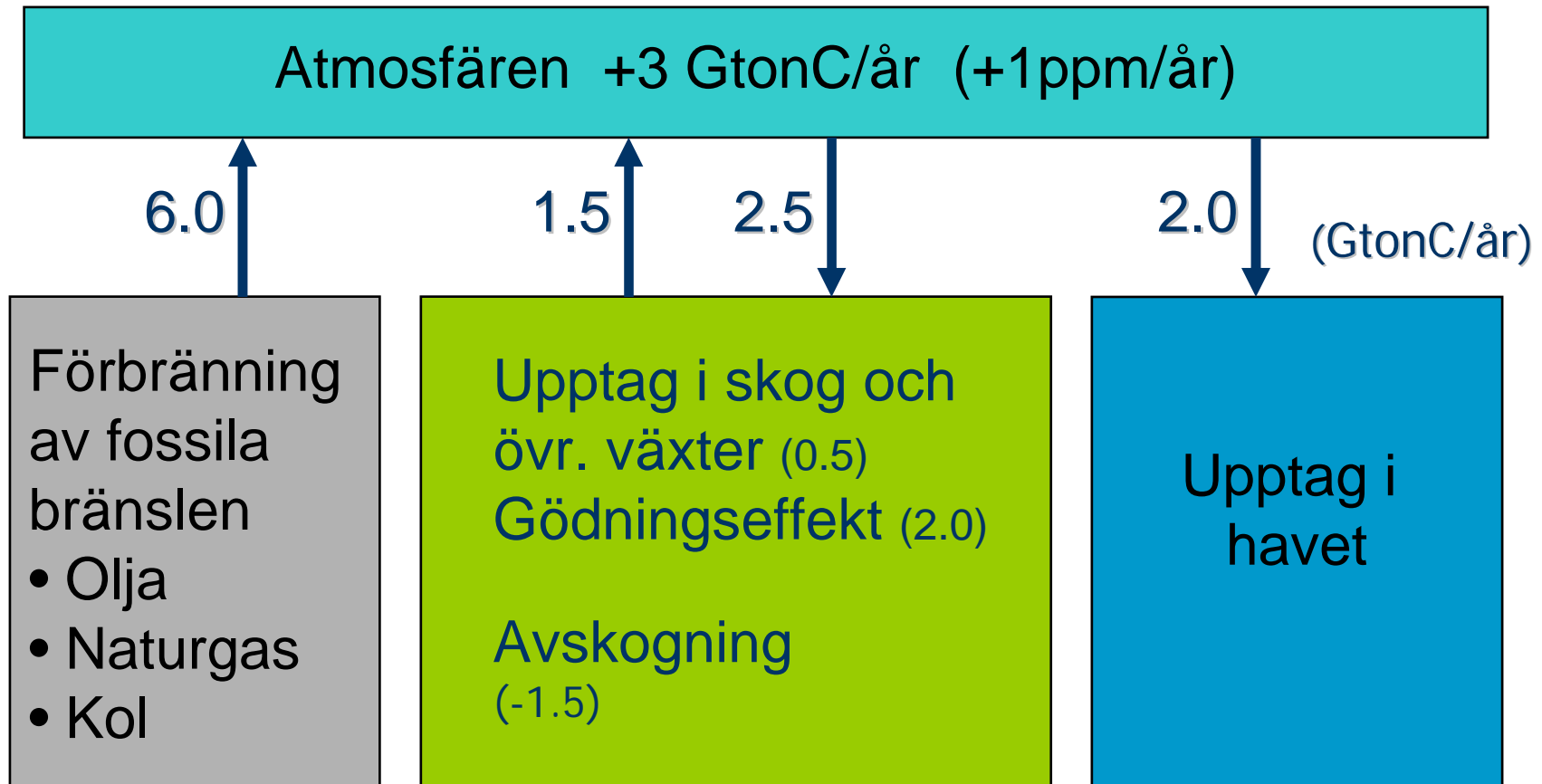

Temperaturen på jorden har förändrats

Källa: www.ipcc.ch

Människans påverkan på kol-cykeln

Vad vet vi om klimatpåverkan?

- Koldioxid är en växthusgas.
- Växthusgaser absorberar långvågig solstrålning. Växthuseffekten finns.
- Koldioxidhalten i atmosfären har ökat.
- Den globala temperaturen har ökat
- Det globala nederbördsmonstret har förändrats
- De naturliga orsakerna till temperaturförändring räcker inte som förklaring
- Människan har påverkat kol-cykeln

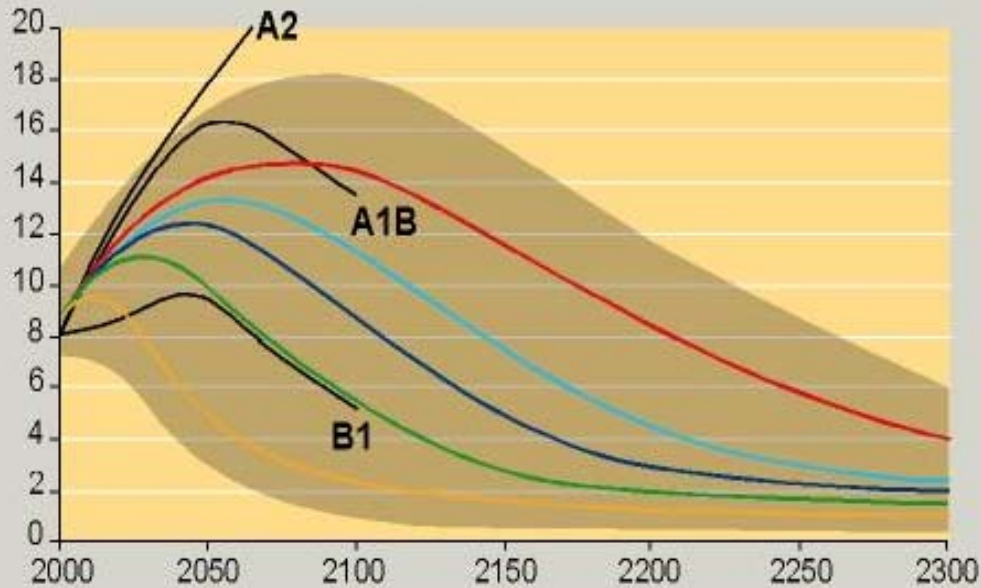
Vad vet vi inte?

- Exakt antal ökade grader en viss koncentration av växthusgaser ger.
- Exakt vilken effekt en temperaturhöjning har på växter, djur och klimatsystem.
- Ett extremväder är inte nödvändigtvis ett resultat av den förstärkta växthuseffekten.

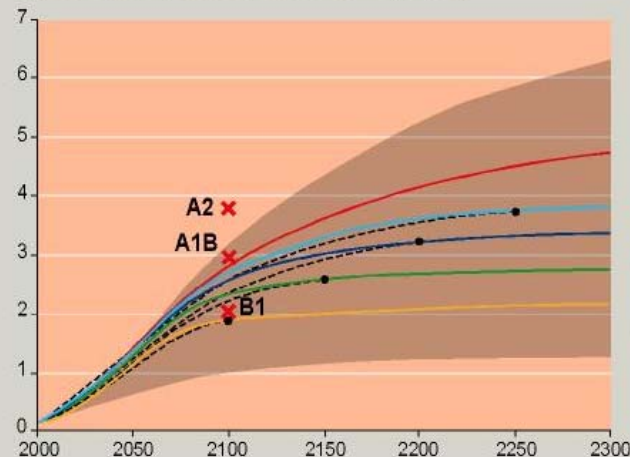
Emissions, concentrations, and temperature changes corresponding to different stabilization levels for CO₂ concentrations

(a) CO₂ emissions (Gt C)

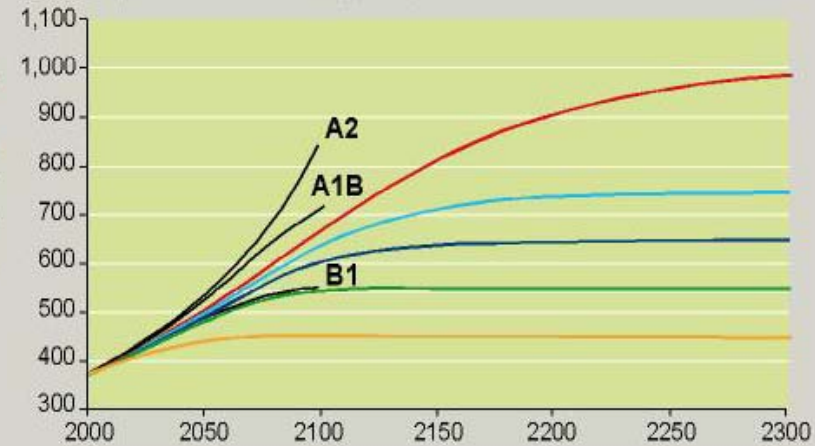

Need to reach global emissions of 2 Gt C/yr

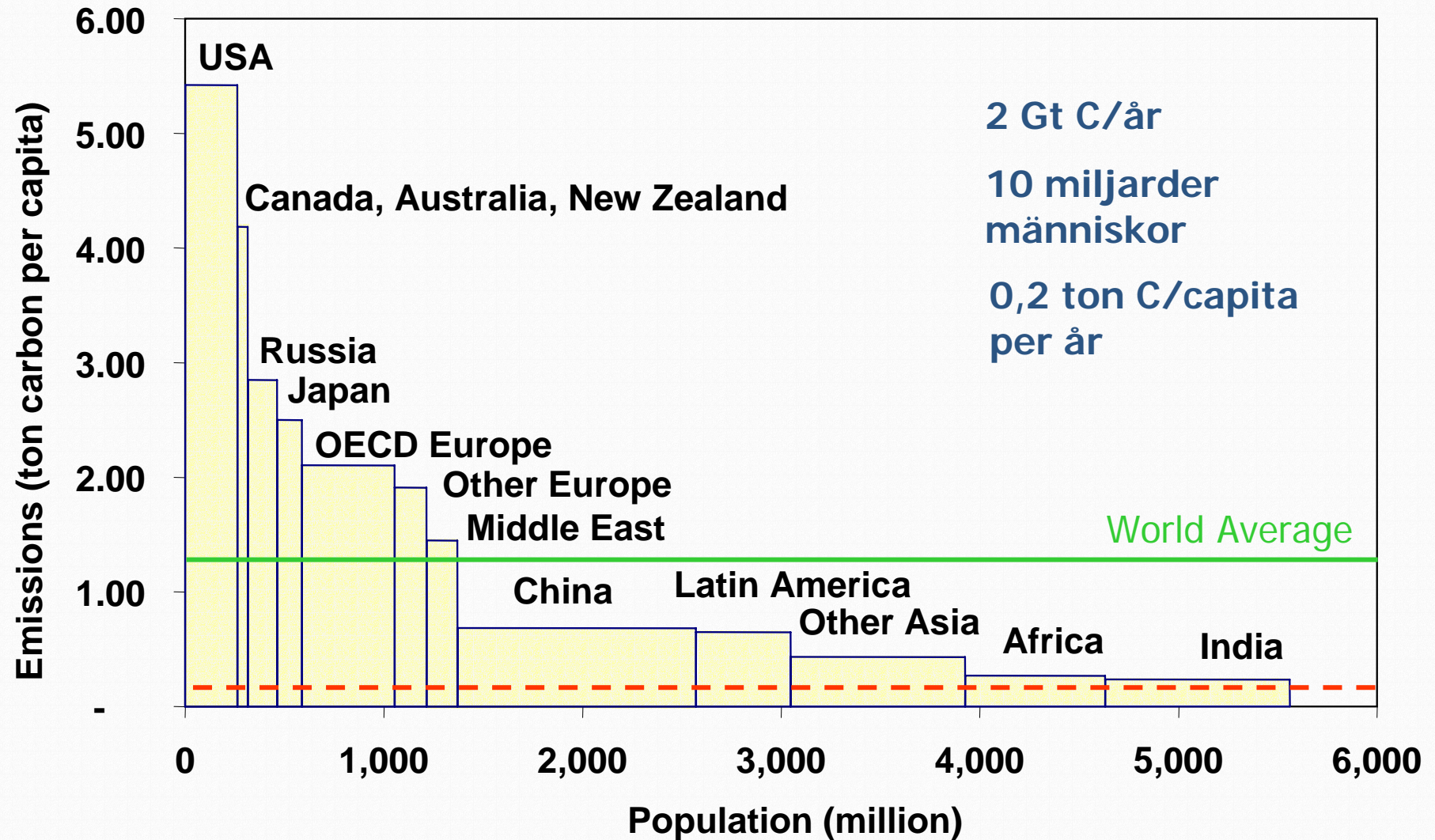
(c) Global mean temperature change (°C)

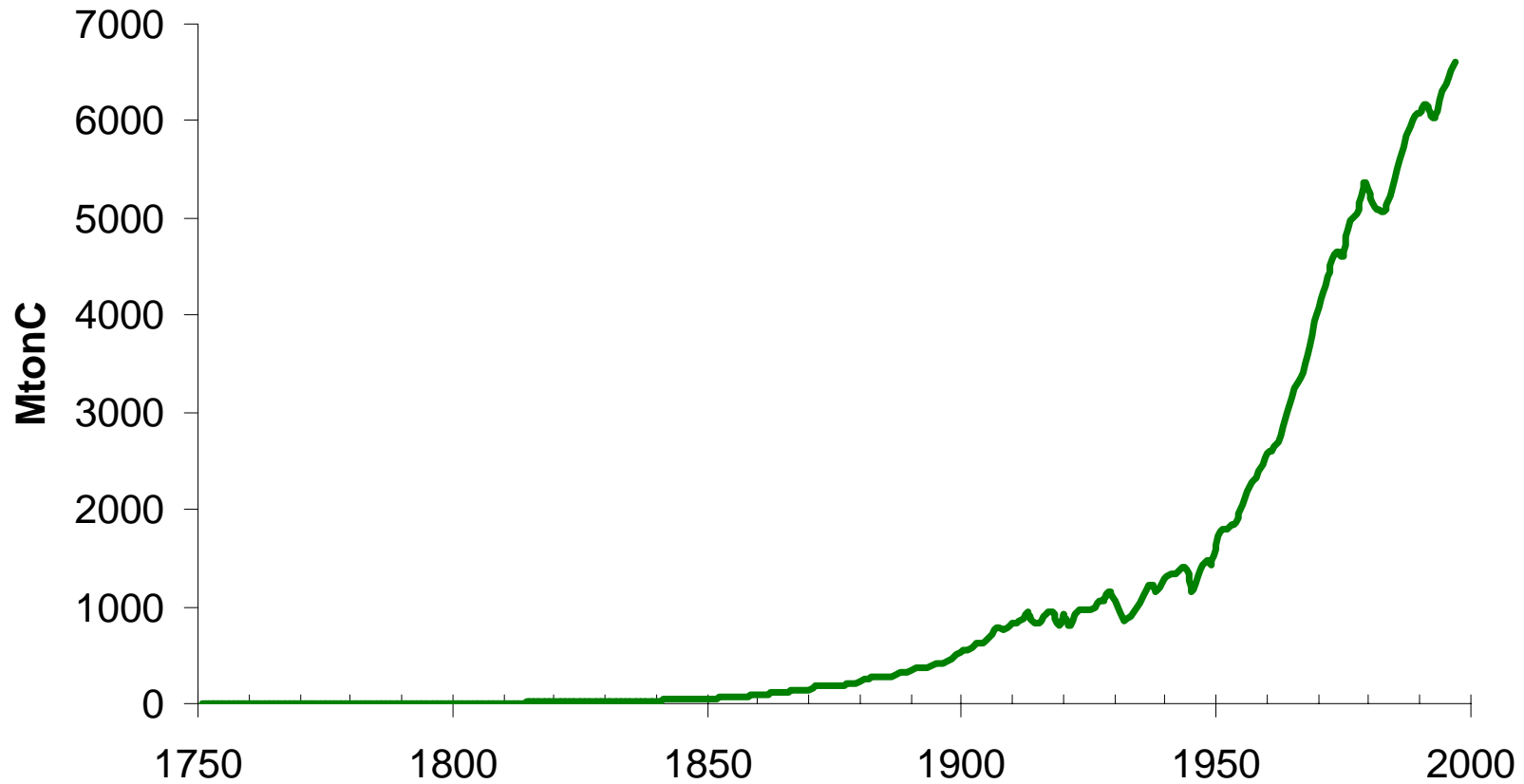
(b) CO₂ concentration (ppm)

CO₂-C utsläpp per capita, 1998

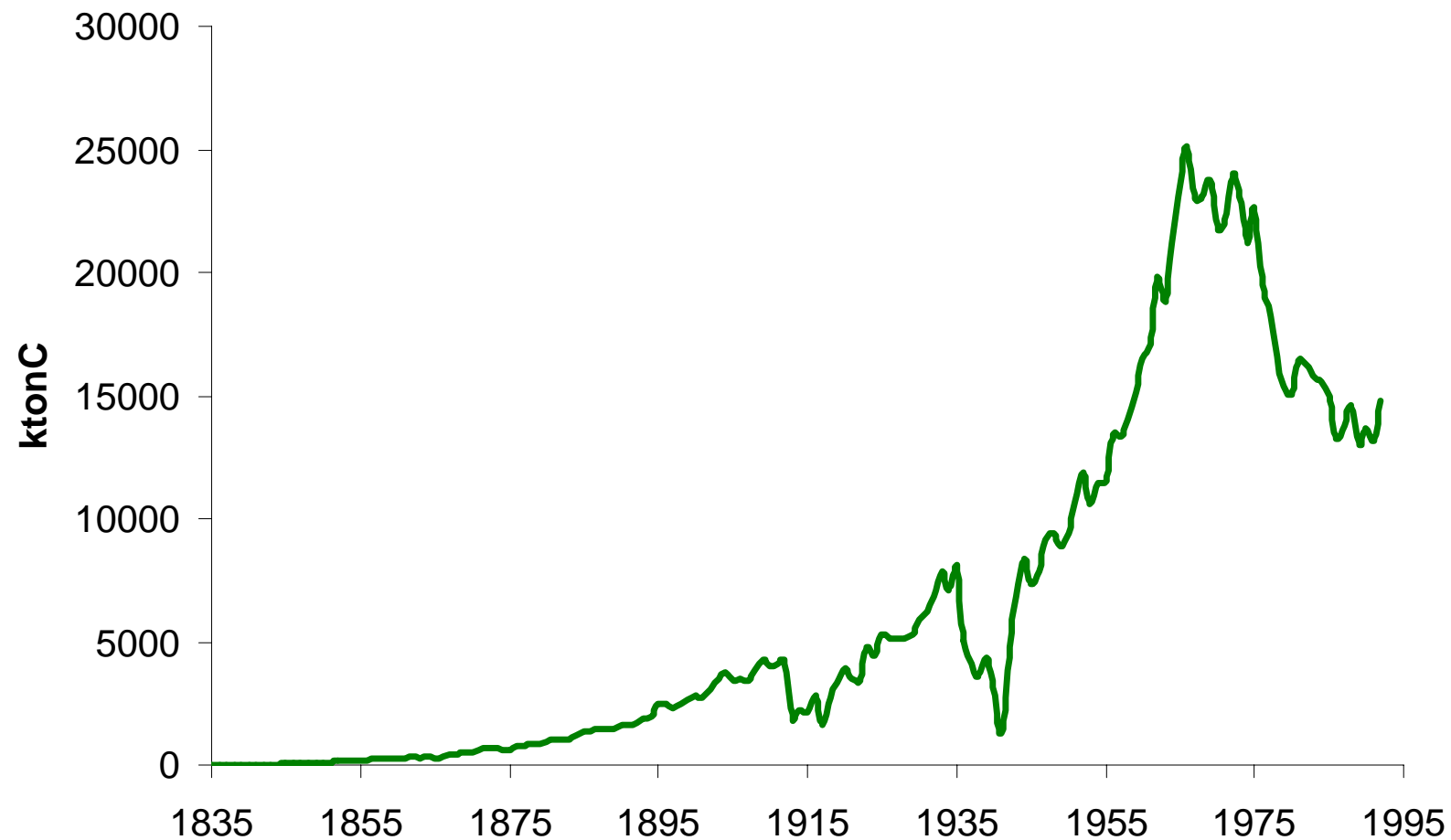

Globala CO₂-utsläpp från förbränning av fossila bränslen

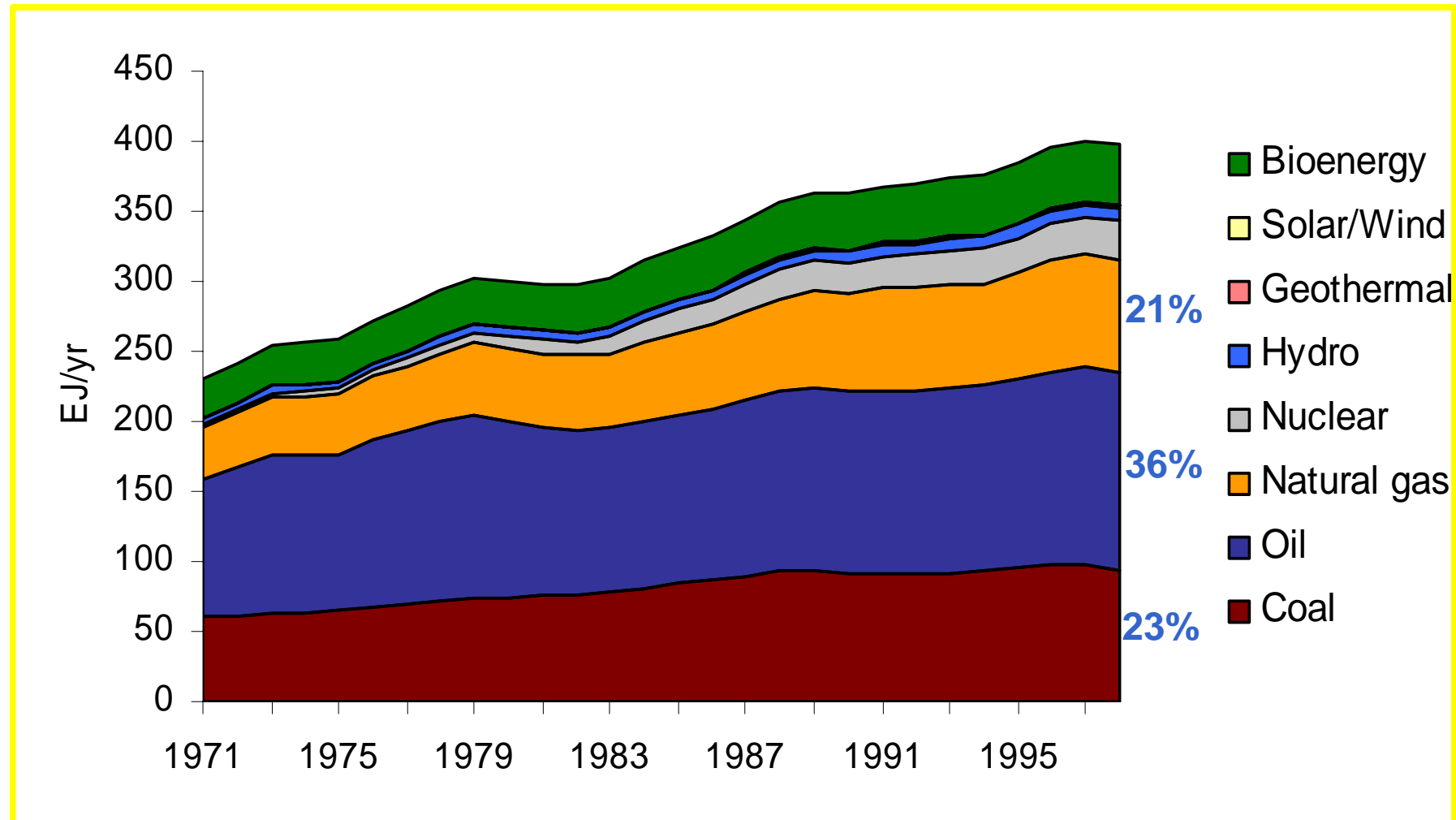

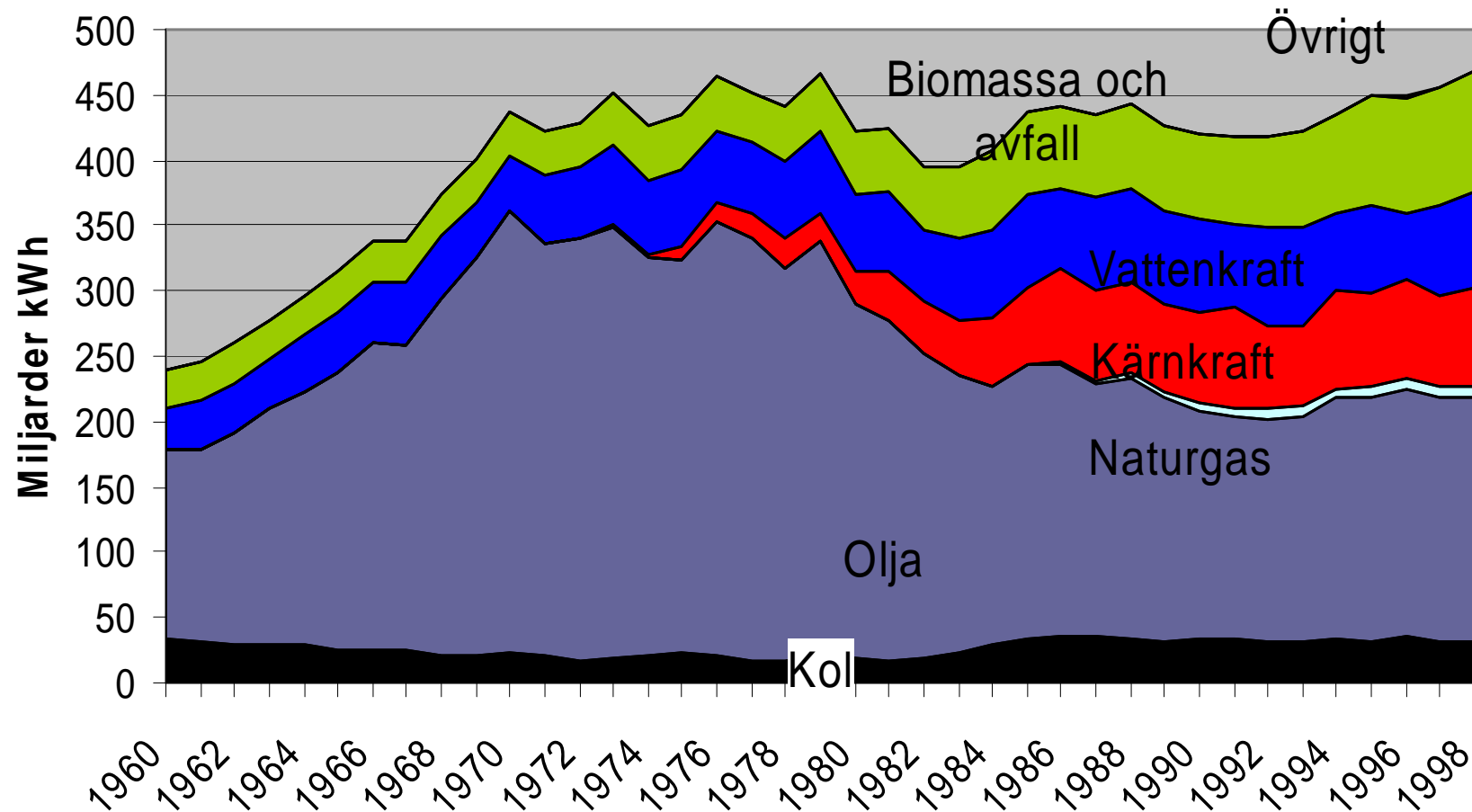
Svenska CO₂-utsläpp från förbränning av fossila bränslen

Global primärenergianvändning

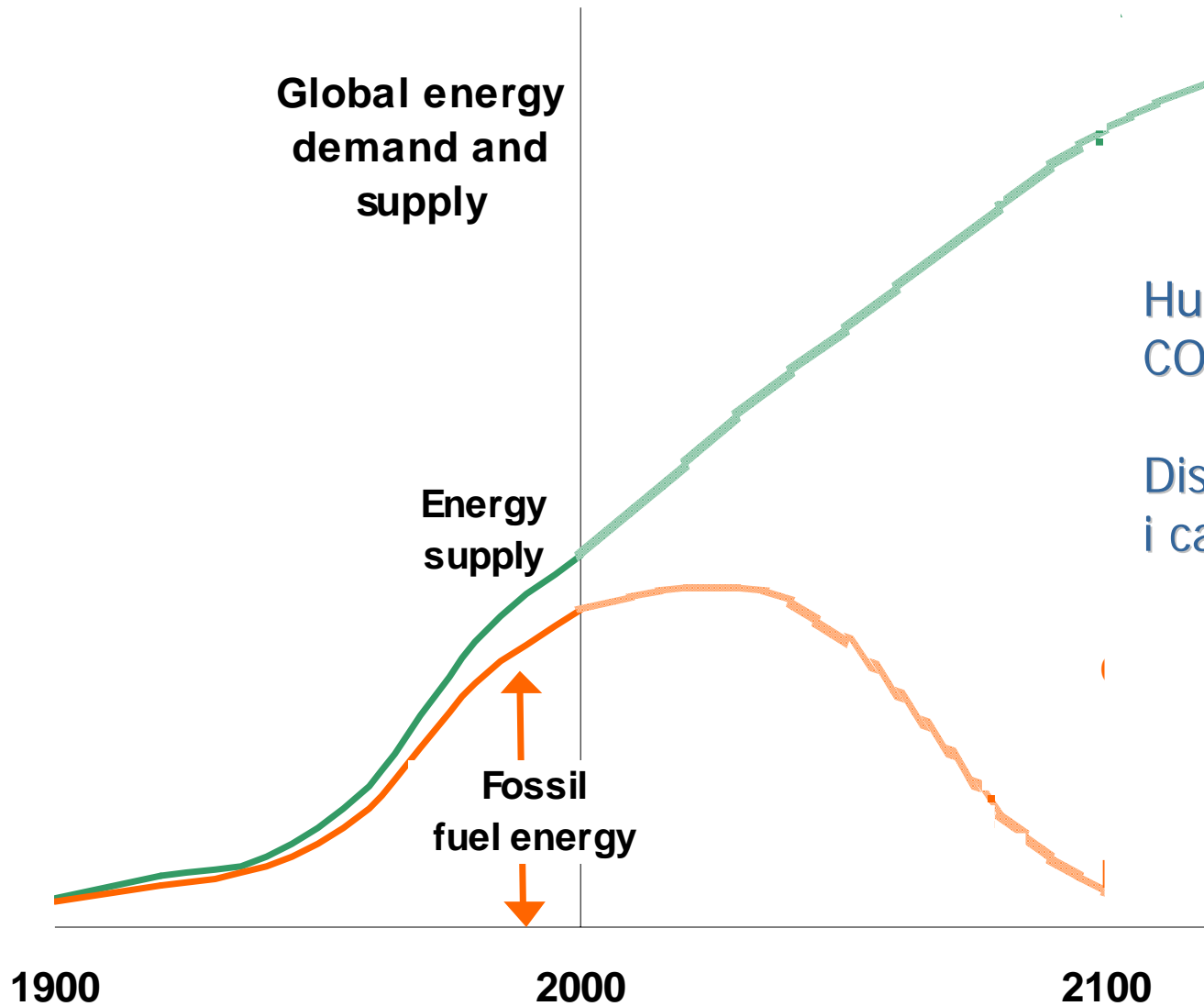

Svensk primärenergianvändning

- ┌ Biomassa ökar, främst i fjärrvärmesektorn
- ┌ Olja har minskat p.g.a. oljeskatt och koldioxidskatt

Global energy demand and supply

Energy supply

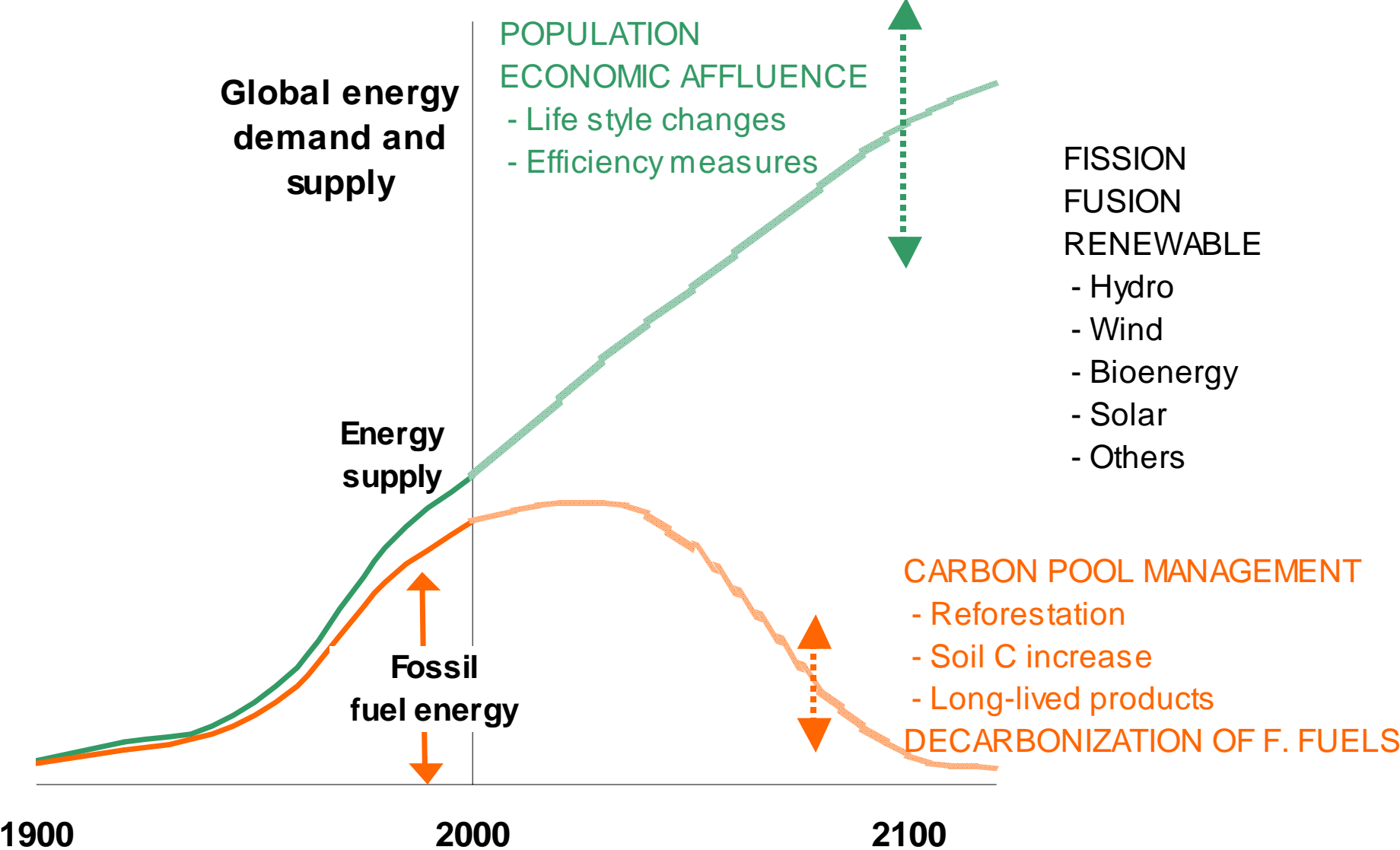
Fossil fuel energy

Hur kan vi minska CO2-utsläppen?

Diskutera två och två i ca 2 minuter

Strategier för att minska CO₂-utsläppen

An Environmental Impact Formula

$$I = P \cdot A \cdot T$$

$$\textit{impact} = \textit{person} \cdot \frac{\textit{consumption}}{\textit{person}} \cdot \frac{\textit{impact}}{\textit{consumption}}$$

I: impact (on environment)

P: population

A: affluence - consumption per person
(living standard)

T: technology - impact per consumption
(technology development)

Energieeffektivera

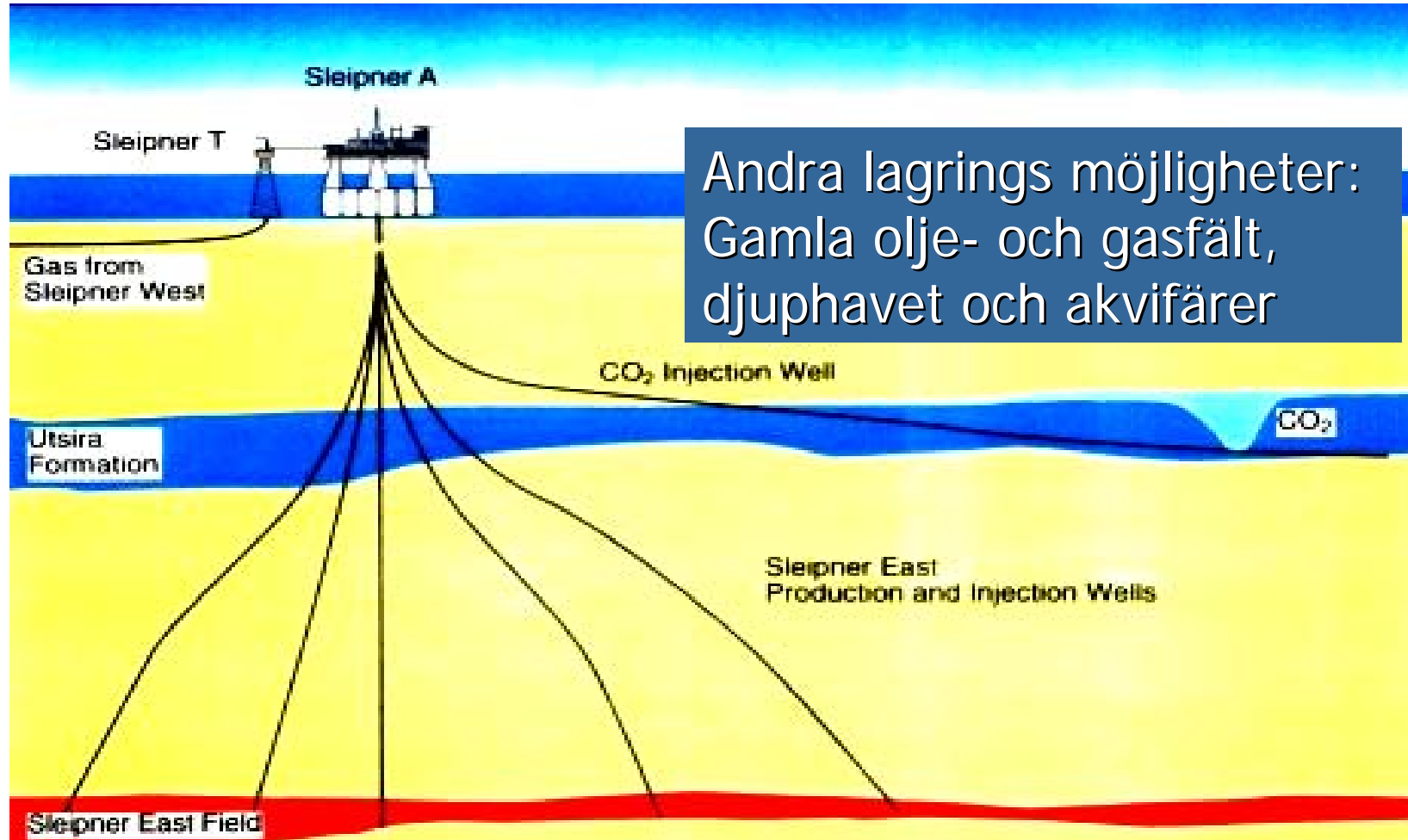
Koldioxidinfångning

- Efter förbränning genom kondensering av rökgaser.
- Före förbränning om fossila råvaror förgasas eller reformeras till vätgas.
- Kostnaderna antas bli relativt låga
- Fungerar bara på stora anläggningar

Långtidslagring av CO₂

Andra lagrings möjligheter:
Gamla olje- och gasfält,
djuphavet och akvifärer

Global geologisk lagringskapacitet: 400 – 2000 GtC
Mänskliga utsläpp idag: 7 – 8 GtC /år

Sol- och vindkraft

- Både sol och vind är intermittenta. Kräver energilagringsteknik för att fungera i stor skala.
- Mycket stor potential.

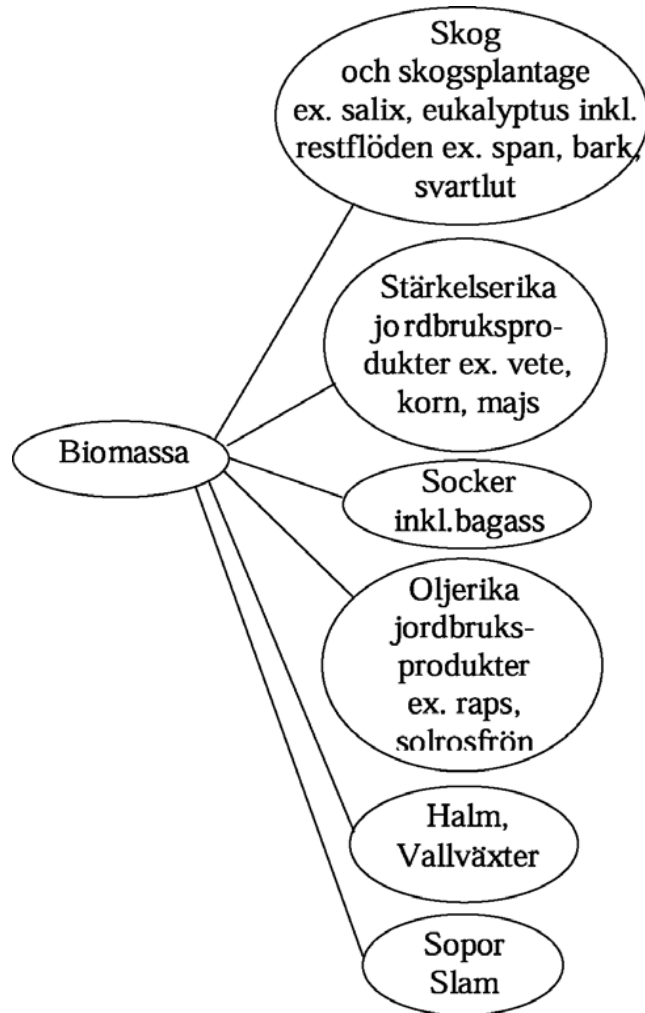

Biomassaplanteringar

- Relativt billigt
- Inhemsk
- Stor potential men globalt begränsad av markbehov för matproduktion
- Sociala och estetiska aspekter, biologisk mångfald

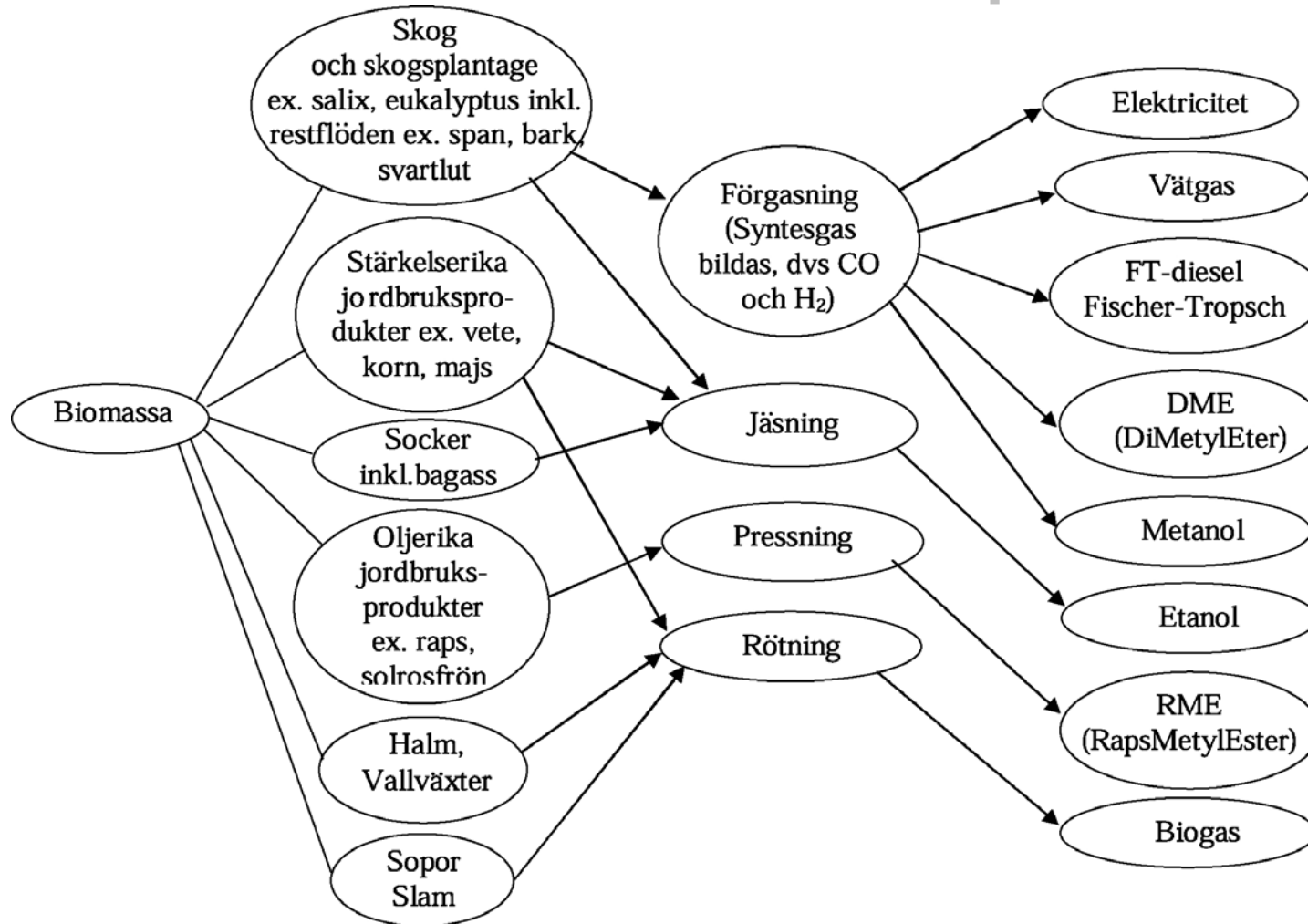

Alternativa transportbränslen

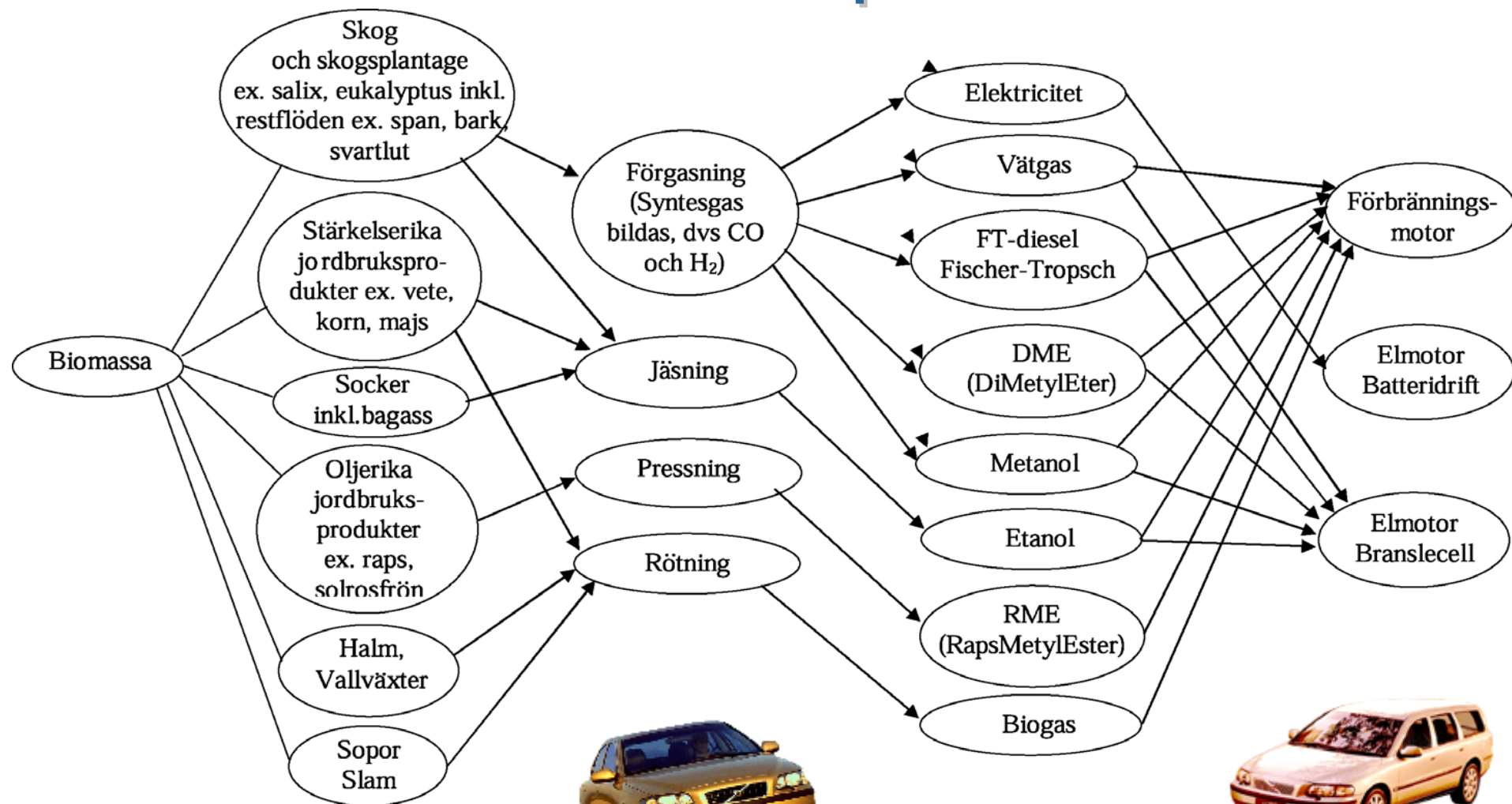

Alternativa transportbränslen

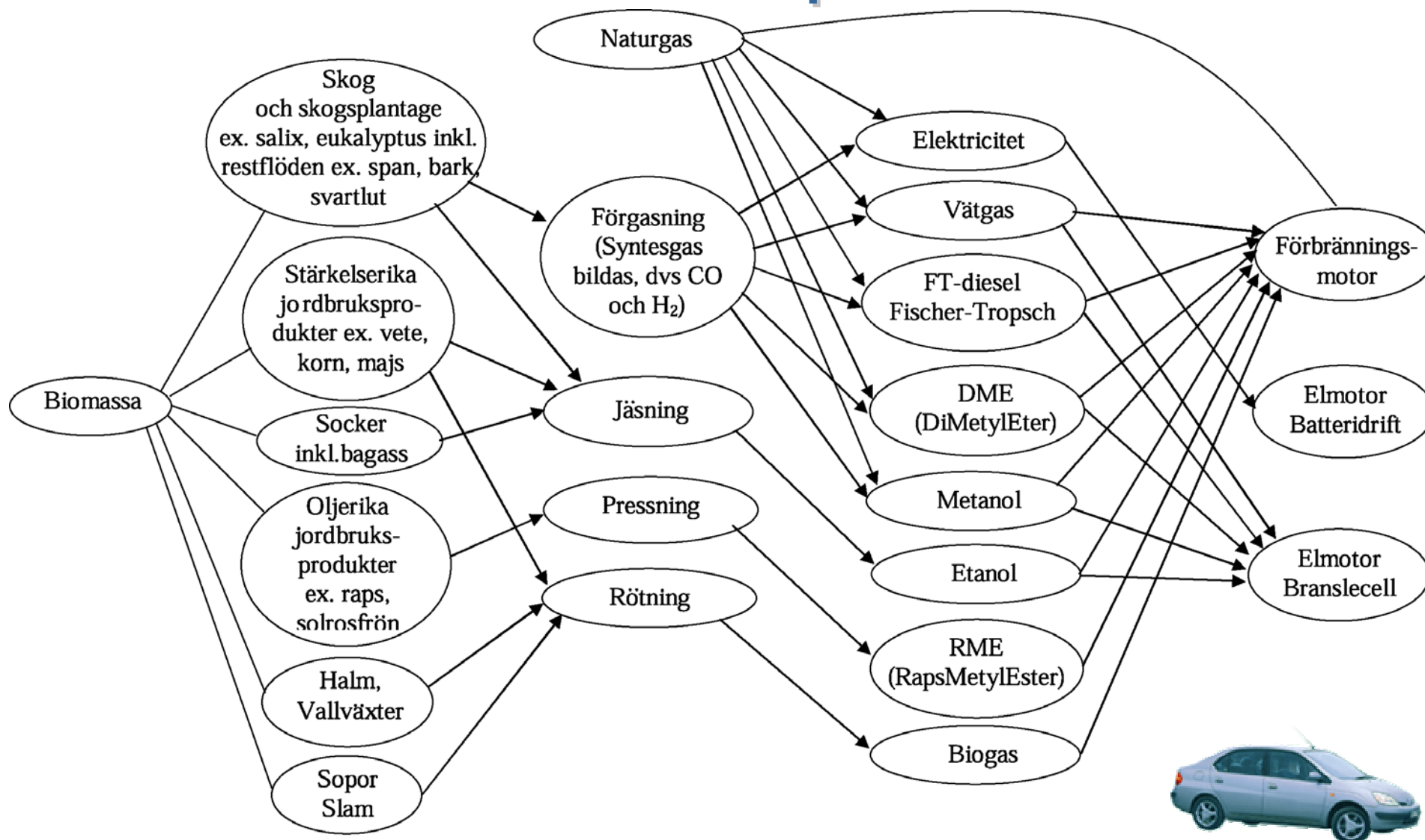

Alternativa transportbränslen

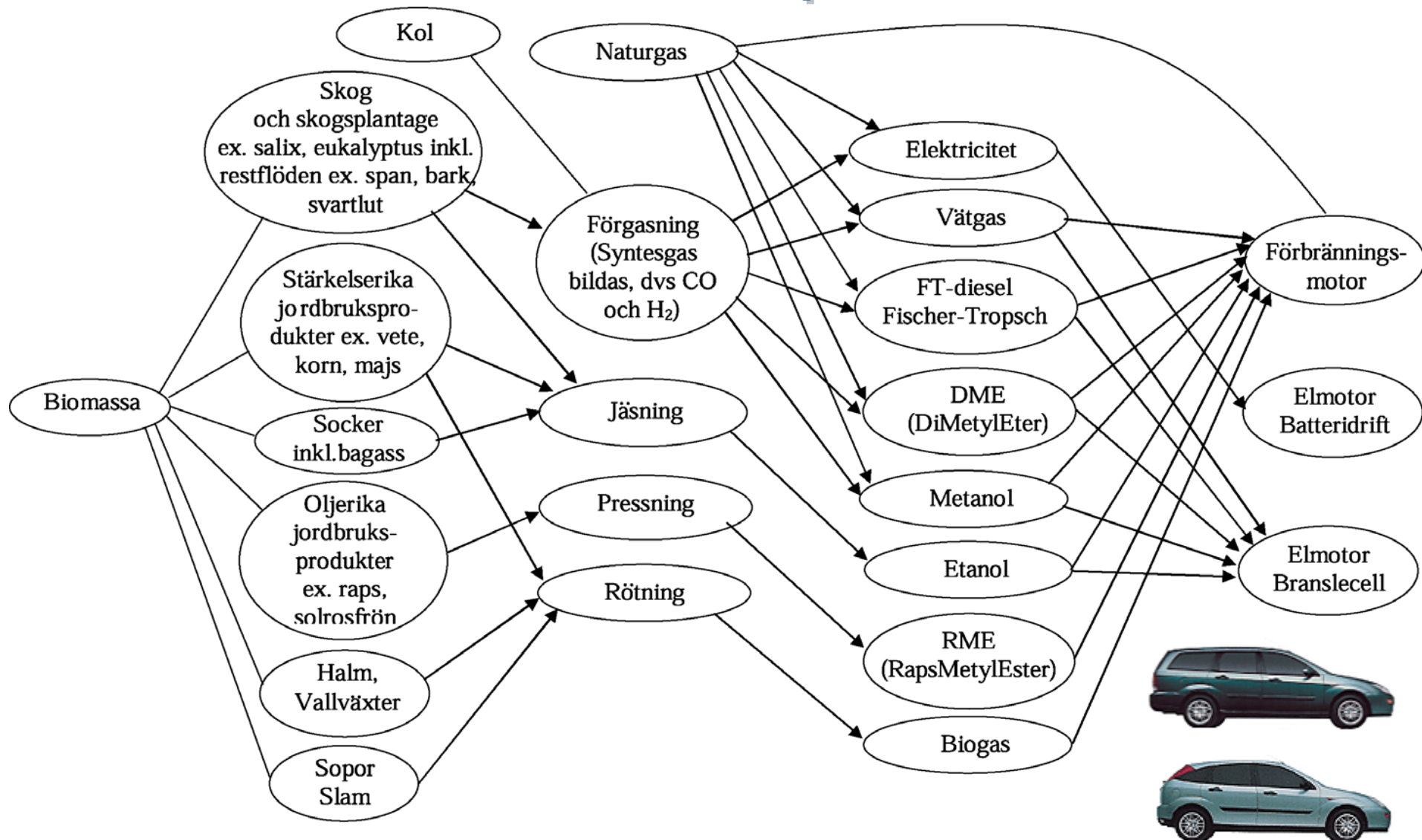
Volvo S60, S80, V70 - mest köpta gasbilarna i Sverige idag

Alternativa transportbränslen

Toyota Prius – Mest köpta elhybridbilen i Sverige idag

Alternativa transportbränslen

Ford Focus – Mest sålda etanolbilen i Sverige idag

Vätgas och bränsleceller

Vätgas

- Energilagring
- Elektrolys av vatten med el
- Ångreforming av gasformiga fossila bränslen

Bränsleceller

- Hög omvandlings-effektivitet
- Utsläpp av vattenånga
- Kräver dyra metaller
- Ej kommersiell idag

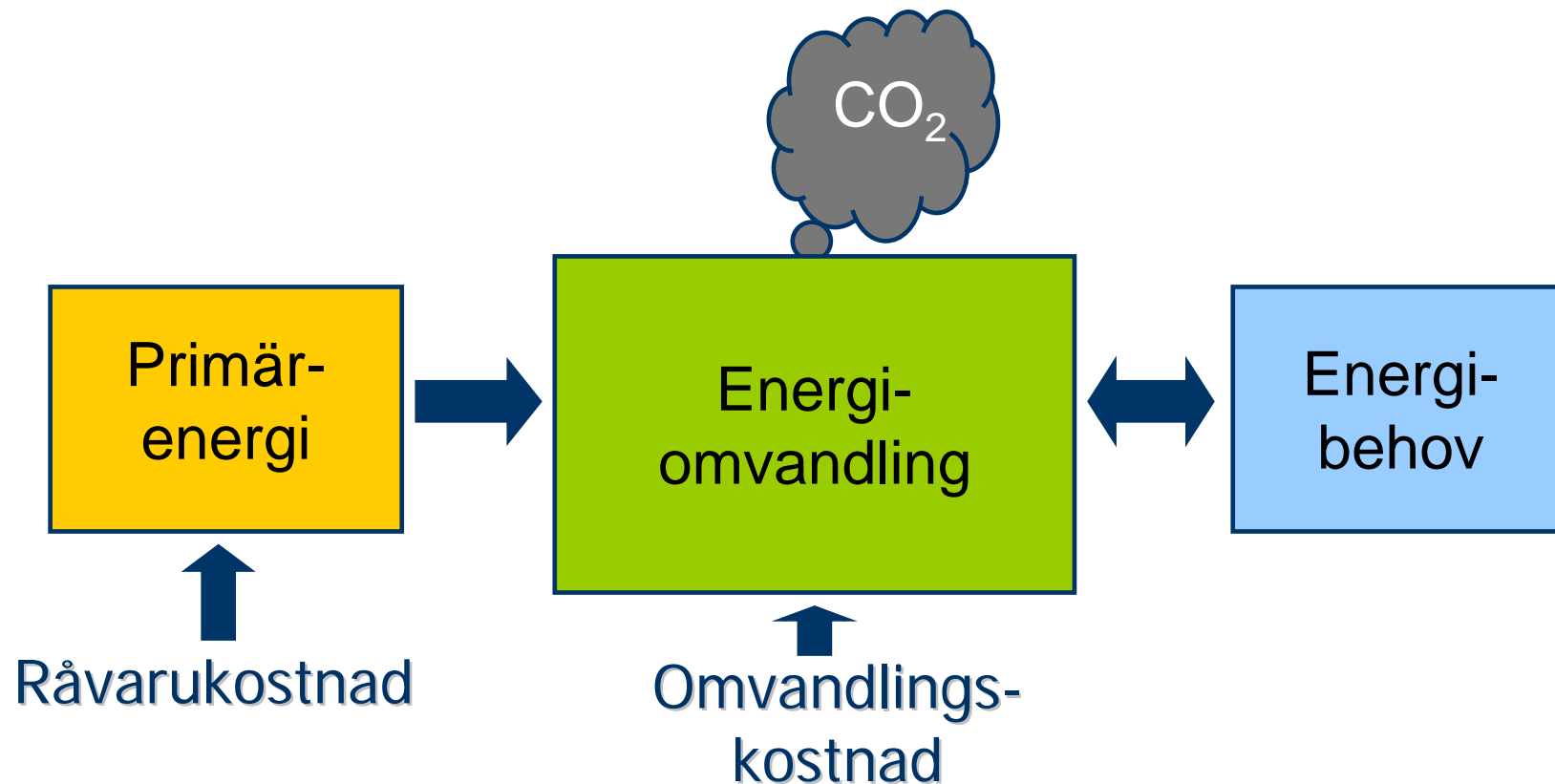
Hur skulle energisystemet
kunna förändras för
att klara ett
tufft klimatmål?

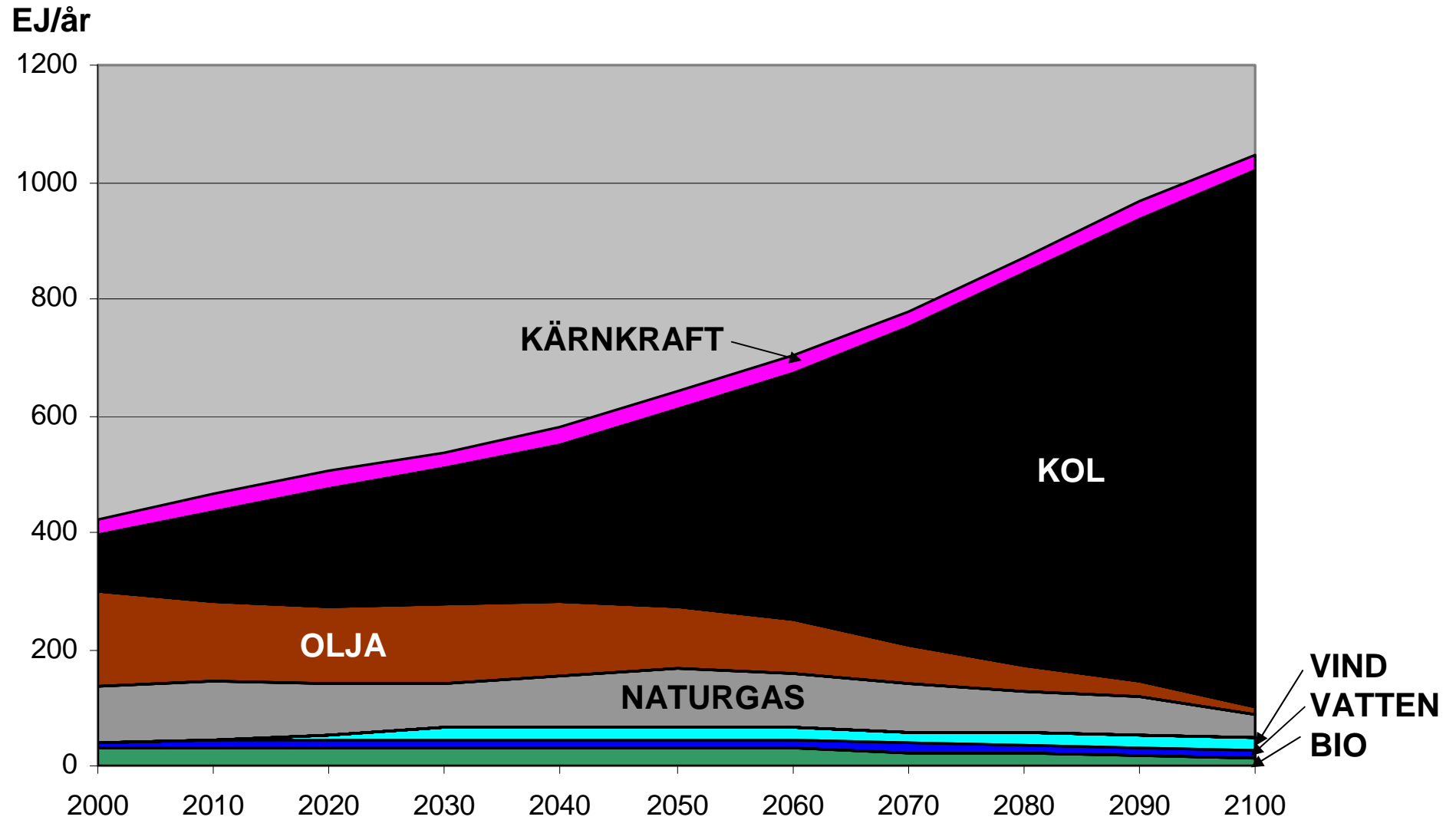

Global energimodell:

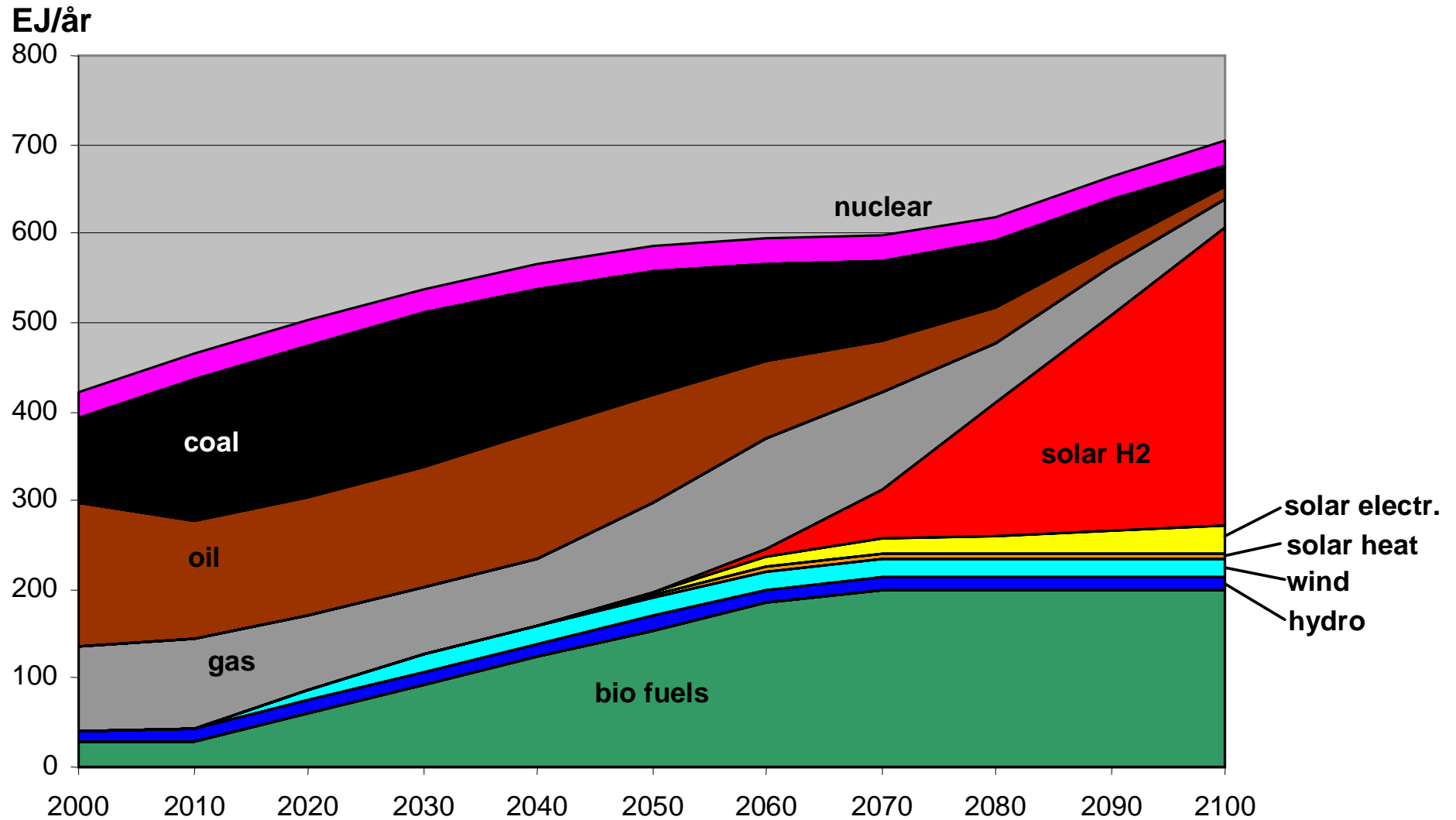
Övre gräns på CO₂-utsläppen och minimera kostnaderna

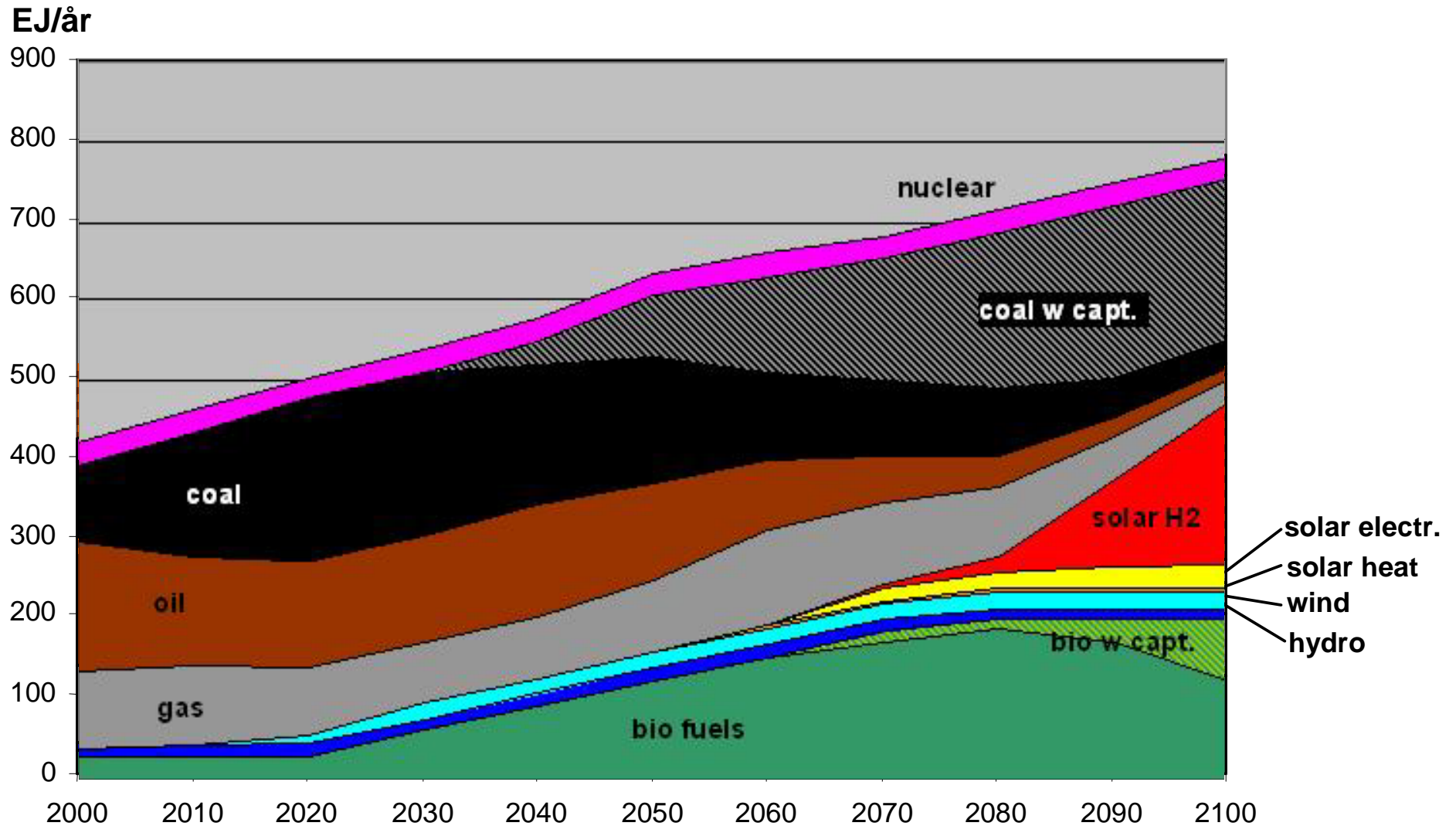
Global primärenergi – utan begränsning på CO₂-utsläppen

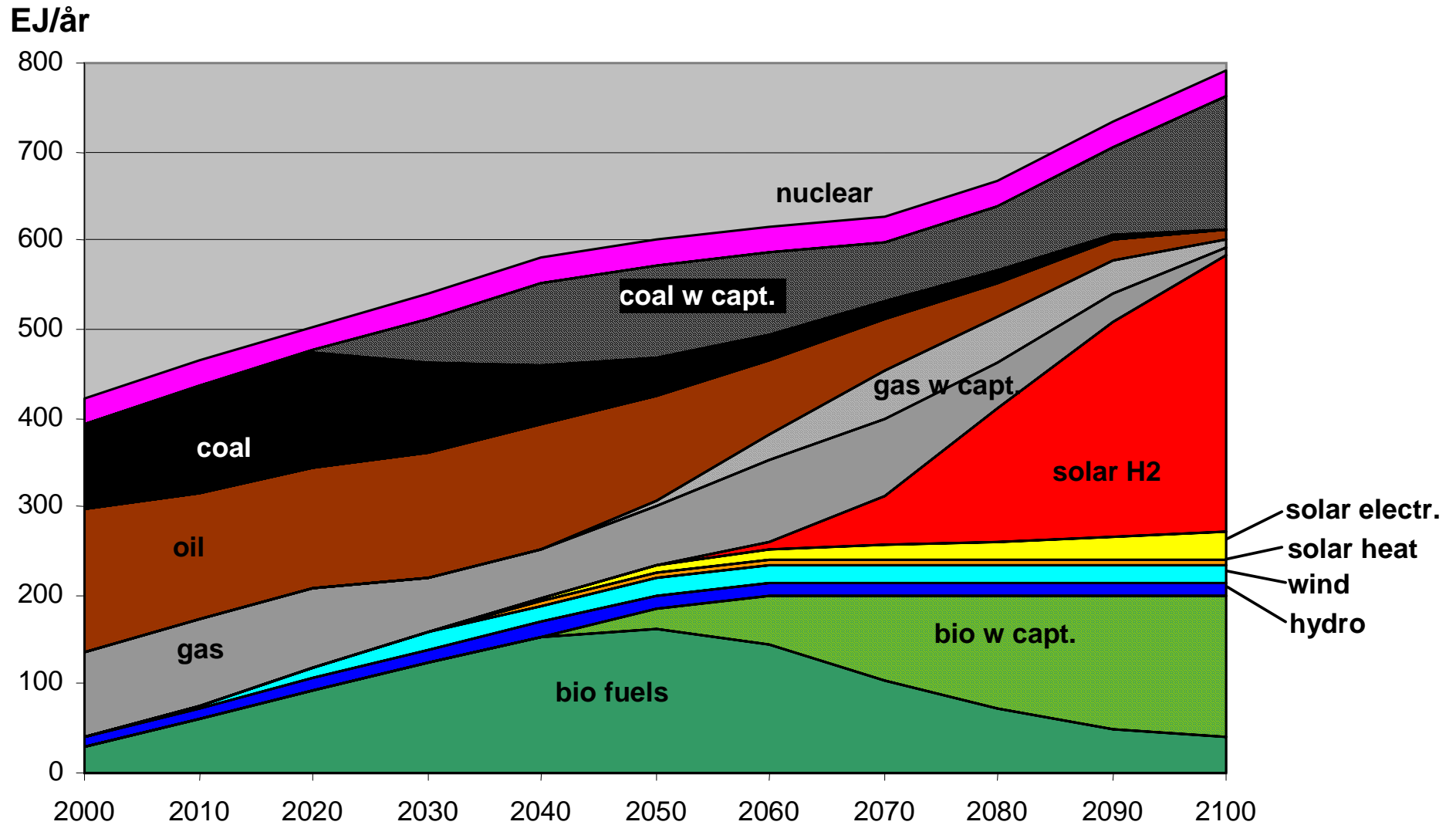
CO₂-mål 450 ppm, utan CO₂-avskiljning

CO₂-mål 450 ppm, med CO₂-avskiljning

CO₂-mål 350 ppm, med CO₂-avskiljning

Utsläppen av koldioxid kan minskas genom att

- Använda mindre energi
  - energieffektivisera och livsstilsförändringar
- Använda annan energi
  - Byta till ett bränsle med en lägre kolhalt
  - Öka användningen av förnyelsebara energikällor (solceller, solpaneler, bioenergi, vind, vatten, geotermisk, våg och tidvattenkraft)
- Minska utsläppen vid användning av fossil energi
  - Avskiljning av CO₂ med långtidslagring

Tack för
uppmärksamheten!

CHALMERS

Chalmers University of Technology, Sweden

